

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O NADZORU DRŽAVNE GRANICE

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona, sadržana je u odredbama članka 2. stavka 4. Ustava Republike Hrvatske (“Narodne novine”, broj: 41/01.-pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakonom o nadzoru državne granice (“Narodne novine”, broj: 173./03.) koji je stupio na snagu i počeo se primjenjivati 7. studenoga 2003. godine propisane su obveze zapovjednika teretnog ili putničkog broda, odnosno voditelja jahte ili brodice namijenjene rasonodi ili športu u međunarodnom prometu nakon uplovljavanja u teritorijalno more Republike Hrvatske.

Odredbom članka 20. stavka 1. Zakona propisano je da je zapovjednik teretnog ili putničkog broda, u međunarodnom prometu, koji uplovi u teritorijalno more Republike Hrvatske, dužan najkraćim uobičajenim plovnim putem uploviti u luku u kojoj se nalazi pomorski granični prijelaz, radi obavljanja granične kontrole, osim u slučaju neškodljivog prolaska, dok je odredbom članka 20. stavka 3. Zakona propisano da je voditelj jahte ili brodice namijenjene rasonodi ili športu u međunarodnom prometu dužan najkraćim plovnim putem uploviti u najbližu luku u kojoj se nalazi pomorski granični prijelaz, radi obavljanja granične kontrole, osim u slučaju neškodljivog prolaska.

Nadalje, odredbom članka 49. stavka 1. točke 9. i 10. Zakona o nadzoru državne granice propisano je da je postupanje suprotno odredbama članka 20. stavka 1. i 3. Zakona odnosno članka 20. stavka 2. i 3. Zakona, prekršaj za koji su propisane novčane kazne.

Navedenim Zakonom, kao i Pravilnikom o načinu obavljanja nadzora državne granice (“Narodne novine”, broj: 164/04.) propisan je način obavljanja granične kontrole nad plovilima u međunarodnom prometu.

Tijekom primjene navedenih propisa uočeno je da zakonskim propisom nije propisana odredba kojom bi se utvrdila obveza zapovjednika teretnog ili putničkog broda odnosno voditelja jahte ili brodice u međunarodnom prometu da, nakon obavljene izlazne granične kontrole, najkraćim odnosno uobičajenim plovnim putem isplovi iz unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske.

Naime, na potrebu normiranja navedene odredbe ukazuje i nedavni primjer stranog broda koji je isplovio iz luke Raša, 19. siječnja 2006. godine, nakon obavljene izlazne granične kontrole. Kako je čekao obavijest brodara o sljedećem odredištu zapovjednik plovila odlučio je usidriti se na području Raškog zaljeva. Dana 23. siječnja 2006. godine, zbog pogoršanja vremenskih uvjeta na moru, zapovjednik plovila odlučio je napustiti mjesto sidrenja i pri tome je došlo do nasukavanja broda na obalu. U navedenom slučaju, kao i drugim sličnim situacijama pronalaska stranog plovila koje, nakon obavljene izlazne granične kontrole, ne napusti unutarnje morske vode odnosno teritorijalno more Republike Hrvatske, policijski službenici nemaju zakonski temelj za progon odnosno kažnjavanje zapovjednika plovila budući da obveza isplovljenja nakon obavljanja izlazne granične kontrole nije propisana.

Slijedom navedenog, predložena je dopuna članka 20. Zakona o nadzoru državne granice radi utvrđivanja obveze zapovjednika teretnog ili putničkog broda odnosno obveze voditelja jahte ili brodice namijenjene razonodi ili športu u međunarodnom prometu te izmjena i dopuna članka 49. odnosno članka 50. Zakona radi propisivanja kazne za fizičke odnosno pravne osobe.

Nadalje, uzimajući u obzir potrebu usklađivanja propisa Republike Hrvatske s propisima Europske unije te sukladno Schengenskom kodeksu o granicama, potrebno je propisati obavljanje granične kontrole nad zapovjednicima ribarskih plovila.

Stoga je predloženo da se u članak 20. Zakona o nadzoru državne granice doda novi stavak kojim će se propisati obavljanje granične kontrole nad zapovjednicima ribarskih plovila kao i da se na odgovarajući način dopuni odredba članka 22. Zakona te odredba članka 49. odnosno članka 50. Zakona kojima se propisuju kaznene odredbe za fizičke odnosno pravne osobe.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nadzoru državne granice nije potrebno osigurati dodatna sredstva iz Državnog proračuna.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U smislu odredbe članka 159. Poslovnika Hrvatskog sabora, predlaže se donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nadzoru državne granice po hitnom postupku, s obzirom na značaj problematike koja se predmetnim Zakonom uređuje.

Uzimajući u obzir činjenicu da ne postoji važeća zakonska odredba kojom bi za zapovjednika odnosno voditelja plovila u međunarodnom prometu, nakon obavljanja granične kontrole na izlazu iz Republike Hrvatske, bila propisana obveza isplovljavanja radi čega postoji mogućnost nezakonitog zadržavanja u unutarnjim morskim vodama odnosno teritorijalnom moru Republike Hrvatske te ne postoji pravni temelj za sankcioniranje takvog ponašanja, predlagatelj drži kako je radi sprječavanja takvih situacija potrebno što hitnije donijeti odgovarajuće zakonske odredbe.

Naime, nemogućnost kontrole i sankcioniranja stranih plovila koji se po obavljanju granične kontrole na izlazu iz Republike Hrvatske mogu i dalje zadržavati u unutarnjim morskim vodama odnosno teritorijalnom moru Republike Hrvatske otvara mogućnost obavljanja nezakonitih radnji primjerice ukrcavanja ilegalnih migranata, krijumčarenja robe i droga i dr., a navedeno je potrebno spriječiti posebno uzimajući u obzir da se tijekom turističke sezone očekuje znatan promet stranih plovila.

Nadalje, radi obveze usklađivanja propisa Republike Hrvatske s propisima Europske unije potrebno je propisati obavljanje granične kontrole nad zapovjednicima ribarskih plovila.

S obzirom da se u konkretnom slučaju, nesumnjivo, radi o osobito opravdanom državnom interesu, ispunjeni su uvjeti za donošenje navedenog Zakona po hitnom postupku.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O NADZORU DRŽAVNE GRANICE

Članak 1.

U Zakonu o nadzoru državne granice («Narodne novine», broj: 173/03.) u članku 20. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

“Zapovjednik teretnog ili putničkog broda kao i voditelj jahte ili brodice namijenjene razonodi ili športu, u međunarodnom prometu, dužni su, nakon obavljene granične kontrole na izlazu iz Republike Hrvatske, najkraćim uobičajenim odnosno najkraćim plovnim putem, isploviti iz unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske.”

Dosadašnji stavci: “3., 4., 5. i 6.” postaju stavci: “4., 5., 6. i 7.”

Dodaje se novi stavak 8. koji glasi:

“Zapovjednik ili voditelj ribarskog plovila, u slučajevima prelaska državne granice na moru radi obavljanja gospodarskog ribolova na području zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa Republike Hrvatske, ne mora obaviti graničnu kontrolu ukoliko se u roku od 36 sati vrati u luku iz koje je isplovio ili neku drugu luku na teritoriju Republike Hrvatske, bez pristajanja u luku kao i uplovljavanja u teritorijalno more druge države.”

Članak 2.

U članku 22. stavku 1. i 2. iza riječi: “u međunarodnom prometu” dodaju se riječi: “kao i zapovjednik ili voditelj plovila u slučajevima obalnog ribarenja.”

Članak 3.

Članak 49. mijenja se i glasi:

“Članak 49.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba, ako:

1. ne omogući slobodan prolaz ili na drugi način ometa obavljanje poslova nadzora državne granice (članak 7. stavak 2.),
2. prijeđe državnu granicu zbog više sile, a o tome odmah bez odlaganja ne obavijesti graničnu policiju (članak 8. stavak 3.),
3. se kretala i zadržavala na području graničnog prijelaza bez namjere prelaska državne granice ili podvrgavanja graničnoj kontroli ili bez drugih opravdanih razloga (članak 18. stavak 1.),

4. na području graničnog prijelaza ne postupa po upozorenjima i zapovijedima službenika koji obavljaju graničnu kontrolu (članak 18. stavak 2.),
5. kao obrtnik nadležnoj policijskoj postaji ne dostavi osobne podatke zaposlenika prije nego što zašposlenik započne s radom na području graničnog prijelaza (članak 19. stavak 1.),
6. na području graničnog prijelaza pri kretanju i zadržavanju na vidnom mjestu sa sobom ne nosi iskaznicu s propisanim podacima (članak 19. stavak 2.),
7. kao obrtnik ne pribavi iskaznicu za zaposlenika prije nego što zaposlenik započne s radom na području graničnog prijelaza (članak 19. stavak 3.),
8. kao zapovjednik teretnog ili putničkog broda u međunarodnom prometu nakon uplovljenja u teritorijalno more ili unutarnje vode Republike Hrvatske, najkraćim uobičajenim plovnim putem ne uplovi u luku u kojoj se nalazi granični prijelaz, radi obavljanja granične kontrole i ne ispuni obvezu zapovjednika broda (članak 20. stavak 1. i 4.)
9. kao voditelj jahte ili brodice namijenjenih razonodi ili športu u međunarodnom prometu, nakon uplovljenja u teritorijalno more ili unutarnje vode Republike Hrvatske ne uplovi najkraćim plovnim putem u najbližu luku u kojoj se nalazi granični prijelaz, radi obavljanja granične kontrole i ne ispuni obvezu voditelja (članak 20. stavak 2. i 4.),
10. kao zapovjednik ili voditelj plovila u međunarodnom prometu nakon obavljene granične kontrole na izlazu iz Republike Hrvatske ne isplovi, najkraćim uobičajenim odnosno najkraćim plovnim putem iz unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske i ne ispuni obvezu zapovjednika ili voditelja plovila (članak 20. stavak 3.),
11. kao zapovjednik ili voditelj plovila, osim u slučaju više sile, u međunarodnom prometu pristane plovilom izvan pomorskog ili riječnog graničnog prijelaza bez potrebnog odobrenja (članak 20. stavak 5.),
12. kao zapovjednik ili voditelj plovila, po dolasku iz inozemstva ili prije odlaska u inozemstvo, ne preda graničnoj policiji popis članova posade i putnika na plovilu, odnosno ne da na uvid njihove isprave propisane za prelazak državne granice članak 20. stavak 6.),
13. kao zapovjednik putničkog broda, najkasnije 24 sata prije pristupanja graničnoj kontroli ne preda graničnoj policiji popis članova posade i putnika na plovilu (članak 20. stavak 7.),
14. se kao zapovjednik ili voditelj ribarskog plovila, u slučajevima prelaska državne granice na moru radi obavljanja gospodarskog ribolova na području zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa Republike Hrvatske, u roku od 36 sati ne vrati u luku iz koje je isplovio ili neku drugu luku na teritoriju Republike Hrvatske, odnosno ako pristane u luku ili uplovi u teritorijalno more druge države (članak 20. stavak 8.),
15. kao zapovjednik, voditelj ili vlasnik plovila ne ispuni obveze nakon pristajanja u luku (članak 21. stavak 1., 2., 3.),
16. kao zapovjednik ili voditelj plovila u međunarodnom prometu te zapovjednik ili voditelj plovila u slučajevima obalnog ribarenja, osim u slučaju spašavanja osoba, ukrcia ili iskrca osobu izvan graničnog prijelaza (članak 22. stavak 1.),

17. kao zapovjednik ili voditelj plovila te zapovjednik ili voditelj plovila u slučajevima obalnog ribarenja, u slučaju spašavanja osoba, ukrca ili iskrca osobu izvan graničnog prijelaza, a to ne prijavi odmah bez odlaganja najbližoj policijskoj postaji (članak 22. stavak 2.),
18. kao član posade stranoga teretnog ili putničkog broda bez propisanog odobrenja zadržava u mjestu luke, tijekom zadržavanja broda na graničnom prijelazu ili u luci (članak 23. stavak 1.),
19. kao strojovođa vlaka pri ulasku na teritorij Republike Hrvatske, osim kada je to nužno zbog reguliranja željezničkog prometa ili zbog više sile, zaustavi vlak između državne granice i graničnog prijelaza (članak 24. stavak 1.),
20. kao strojovođa vlaka nije poduzeo potrebne mjere radi onemogućavanja izlaska putnika prilikom zaustavljanja ili o zaustavljanju vlaka nije obavijestio graničnu policiju (članak 24. stavak 2.),
21. pri graničnoj kontroli ne preda na uvid isprave propisane za prelazak državne granice (članak 26. stavak 1.),
22. ne pojasni sve okolnosti vezane za prelazak državne granice ili ne postupa po upozorenjima i zapovijedima nadležnih službenika koji obavljaju graničnu kontrolu (članak 26. stavak 2.),
23. na znakove upozorenja i drugu signalizaciju postavlja natpisne ploče s drugim upozorenjima kojima se smanjuje vidljivost ploča i druge signalizacije kojima se upozorava na graničnu crtu (članak 35. stavak 4.),
24. obavlja plovidbu, lov, ribolov, prelijeće letjelicama i drugim napravama za letenje, kreće se, zadržava ili naseljava uz graničnu crtu, ako je to uredbom Vlade Republike Hrvatske zabranjeno (članak 36. stavak 2.),
25. bez pisane najave nadležnoj policijskoj postaji, najkasnije 24 sata prije početka lova, pojedinačno ili u grupi lovi u dubini 300 metara od granične crte (članak 36. stavak 3.),
26. sadi ili sije određene vrste drveća i drugog raslinja uz graničnu crtu kada je to naredbom ministra unutarnjih poslova zabranjeno (članak 36. stavak 4.).”.

Članak 4.

Članak 50. mijenja se i glasi:

“Članak 50.

Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. koja ne omogući slobodan prolaz ili na drugi način ometa obavljanje poslova nadzora državne granice (članak 7. stavak 2.),
2. koja ne omogući da se granična kontrola obavlja nesmetano, u skladu s odredbama ovoga Zakona (članak 14. stavak 2. i 3.),
3. koja nadležnoj policijskoj postaji ne dostavi osobne podatke zaposlenika prije nego što zaposlenik započne s radom na području graničnog prijelaza (članak 19. stavak 1.),

4. koja ne pribavi iskaznicu za svog zaposlenika prije nego što započne s radom na području graničnog prijelaza (članak 19. stavak 3.),
5. čiji zapovjednik broda u međunarodnom prometu nakon uplovljenja u teritorijalno more ili u unutarnje vode Republike Hrvatske, najkraćim uobičajenim plovnim putem, ne uplovi u luku u kojoj se nalazi granični prijelaz i ne ispuni obvezu zapovjednika broda (članak 20. stavak 1. i 4.),
6. čiji voditelj jahte ili brodice namijenjenih razonodi ili športu u međunarodnom prometu nakon uplovljenja u teritorijalno more ili u unutarnje vode Republike Hrvatske, ne uplovi najkraćim plovnim putem u najbližu luku u kojoj se nalazi granični prijelaz, radi obavljanja granične kontrole i ne ispuni obvezu voditelja plovila (članak 20. stavak 2. i 4.),
7. čiji zapovjednik broda odnosno čiji voditelj jahte ili brodice namijenjenih športu ili razonodi, u međunarodnom prometu, nakon obavljene granične kontrole na izlazu iz Republike Hrvatske ne isplovi, najkraćim uobičajenim odnosno najkraćim plovnim putem iz unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske i ne ispuni obvezu zapovjednika broda odnosno voditelja plovila (članak 20. stavak 3.),
8. čiji zapovjednik ili voditelj plovila, osim u slučaju više sile, u međunarodnom prometu pristane plovilom izvan pomorskog ili riječnog graničnog prijelaza bez potrebnog odobrenja (članak 20. stavak 5.),
9. čiji zapovjednik ili voditelj domaćeg ili stranog plovila po dolasku iz inozemstva ili prije odlaska u inozemstvo ne preda graničnoj policiji popis članova posade i putnika na plovilu, odnosno ne da na uvid njihove isprave propisane za prelazak državne granice (članak 20. stavak 6.),
10. čiji zapovjednik domaćeg ili stranog putničkog broda najkasnije 24 sata prije pristupanja graničnoj kontroli ne preda graničnoj policiji popis članova posade i putnika (članak 20. stavak 7.),
11. čiji se zapovjednik ili voditelj ribarskog plovila, u slučajevima prelaska državne granice na moru radi obavljanja gospodarskog ribolova na području zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa Republike Hrvatske, u roku od 36 sati ne vrati u luku iz koje je isplovio ili neku drugu luku na teritoriju Republike Hrvatske, odnosno ako pristane u luku ili uplovi u teritorijalno more druge države (članak 20. stavak 8.),
12. čiji zapovjednik, voditelj ili vlasnik plovila ne ispuni obveze nakon pristajanja u luku (članak 21. stavak 1., 2. i 3.),
13. čiji zapovjednik ili voditelj plovila u međunarodnom prometu te čiji zapovjednik ili voditelj plovila u slučajevima obalnog ribarenja, osim u slučaju spašavanja osoba ukrcu ili iskrca osobu izvan graničnog prijelaza (članak 21. stavak 1.),
14. čiji zapovjednik ili voditelj plovila u međunarodnom prometu te čiji zapovjednik ili voditelj plovila u slučajevima obalnog ribarenja, u slučaju spašavanja osoba, ukrcu ili iskrca osobu izvan graničnog prijelaza, a to ne prijavi odmah bez odlaganja najbližoj policijskoj postaji (članak 22. stavak 2.),
15. čiji djelatnik obavlja plovību, lov, ribolov, prelijeće letjelicama i drugim napravama za letenje, kreće se ili zadržava uz graničnu crtu, ako je to uredbom Vlade Republike Hrvatske zabranjeno (članak 36. stavak 2..),

16. bez pisane najave nadležnoj policijskoj postaji, najkasnije 24 sata prije početka lova, pojedinačno ili u grupi lovi u dubini 300 metara od granične crte (članak 36. stavak 3.),

17. koja sadi ili sije određene vrste poljoprivrednih kultura, drveća i drugog raslinja uz graničnu crtu kada je to naredbom ministra unutarnjih poslova zabranjeno (članak 36. stavak 4.).

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi za počinjen prekršaj iz stavka 1. ovoga članka.”

Članak 5.

Način nadzora poštivanja vremenskog roka od 36 sati iz članka 1. ovoga Zakona uredit će se Pravilnikom o načinu obavljanja nadzora državne granice, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 6.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u “Narodnim novinama”.

Klasa:
Zagreb,

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Dopunom odredbe članka 20. važećeg Zakona o nadzoru državne granice propisuje se obveza zapovjednika teretnog ili putničkog broda kao i voditelja jahte ili brodice namijenjene športu ili razonodi, u međunarodnom prometu, da nakon obavljene granične kontrole na izlazu iz Republike Hrvatske, najkraćim uobičajenim odnosno najkraćim plovnim putem, isplovi iz unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske.

Nadalje, odredba članka 20. važećeg Zakona dopunjuje se i odredbom kojom se propisuje iznimka od propisanog sustava obavljanja granične kontrole, a odnosi se na ribarska plovila pod određenim uvjetima, radi usklađivanja s propisima Europske unije.

Uz članak 2.

Dopunjuje se odredba članka 22. važećeg Zakona kako bi se zabrana ukrcaja osoba na plovilo izvan graničnog prijelaza, osim u slučaju spašavanja osoba, proširila i na zapovjednika ili voditelja plovila u slučajevima obalnog ribarenja.

Uz članak 3.

Radi izmjena i dopuna odredbe članka 49. važećeg Zakona kojom se propisuje novčana kazna za prekršaj koji počinu fizička osoba čitava odredba je izmijenjena.

Uz članak 4.

Radi izmjena i dopuna odredbe članka 50. važećeg Zakona kojom se propisuje novčana kazna za prekršaj koji počinu pravna osoba čitava odredba je izmijenjena.

Uz članak 5.

Utvrđuje se ovlast da se podzakonskim propisom uredi način nadzora poštivanja vremenskog roka od 36 sati, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu predloženog Zakona.

Uz članak 6.

Člankom 6. propisano je stupanje na snagu Zakona.

TEKST ODREDAVA VAŽEĆEG ZAKONA